

Prima pagină>Introducerea unei acțiuni în justiție>Unde și cum>Rata dobânzilor

Rata dobânzilor

Slovacia

1 Există prevederi privind „dobândă legală” în statul membru în cauză? În caz afirmativ, cum este definită „dobândă legală” în acest stat membru?

Dobânzile de întârziere au caracterul unei **sanțiuni în cazul întârzierii** înregistrate de debitor în executarea angajamentului asumat și acoperă **în plus față de datoria restantă** un procent stabilit din partea de datorie pentru care debitorul se află în întârziere de plată. Legea prevede că întârzierea respectării angajamentelor de către debitor are drept efect modificarea pe fond a drepturilor creditorului și a obligațiilor debitorului: apar noi drepturi și obligații în plus față de obligația de respectare a angajamentului care persistă, iar acest lucru se întâmplă indiferent dacă întârzierea este sau nu imputabilă debitorului.

În ceea ce privește dobânzile calculate la rata legală, legislația slovacă face o distincție între dobânzile de întârziere datorate în temeiul articolului 517 alineatul (2) din Legea nr. 40/194 Rec. privind Codul civil (*Občianský zákonník*) și dobânzile de întârziere datorate în temeiul articolului 369 din Codul comercial (*Obchodný zákonník*). În relațiile care țin de dreptul civil, rata dobânzilor de întârziere nu poate fi negociată prin contract sau, mai precis, părțile la contract nu pot să stabilească o rată mai mare decât cea prevăzută prin lege. În schimb, **în relațiile reglementate de dreptul comercial, este încurajată încheierea unui acord între întreprinderi cu privire la rata dobânzilor de întârziere**. În cazul în care nu a fost convenită o rată aplicabilă, întârzierea efectuării plăților determină apariția unui drept de plată a unor dobânzi de întârziere la rata prevăzută de lege.

Prin urmare, dobânda legală este o simplă dobândă pentru întârzierea efectuării plăților a cărei rată este stabilită prin lege, în funcție de natura civilă sau comercială a relației din cazul particular respectiv. În dreptul civil, dobânda convenită poate fi mai mică sau egală cu rata prevăzută de lege, în timp ce, în absența unui contract, dobânzile de întârziere sunt stabilite în mod automat la rata legală în cazul în care acestea sunt solicitate de către creditor. În dreptul comercial, dobânzile de întârziere pot fi diferite de dobânzile legale și pot fi mai mari sau mai mici, rata legală aplicându-se numai în absența unui acord contractual.

2 În caz afirmativ, care este nivelul/rata acesteia și temeiul său juridic? Dacă se prevăd rate diferite ale dobânzii legale, în ce cazuri și condiții se aplică?

Rata legală a dobânzilor de întârziere datorate în temeiul articolului 517 din Codul civil este stabilită prin Regulamentul nr. 87/1995 Rec. ca fiind mai mare cu cinci puncte procentuale decât rata dobânzii stabilită de Banca Centrală Europeană (BCE), valabilă în prima zi de întârziere a achitării datoriei bănești. Prin urmare, rata dobânzii de bază stabilită de BCE (aplicată de BCE pentru principalele sale operațiuni de refinanțare) este majorată cu 5 puncte procentuale. Ratele dobânzii stabilite de BCE pentru perioade determinate de timp pot fi consultate la următoarea adresă:

Banca Națională a Slovaciei (*Národnej banky Slovenska*). Rata dobânzii de întârziere în vigoare la data corespunzătoare primei zile de întârziere **se aplică pentru toată perioada de întârziere**. Orice modificare ulterioară a ratei dobânzii de bază a BCE după această dată nu are niciun impact asupra ratei dobânzilor de întârziere.

În dreptul comercial, dobânda legală este reglementată de articolul 369 din Codul comercial, în temeiul căruia creditorul este autorizat, în caz de întârziere a efectuării plăților și dacă și-a îndeplinit obligațiile legale și contractuale, să solicite dobânzi de întârziere la o rată a dobânzii convenită în contract, fără a fi obligat să transmită un avertisment debitorului. Astfel cum s-a menționat mai sus, relațiile bazate pe o obligație comercială prezintă o particularitate în sensul că, în contextul acestora, rata dobânzilor de întârziere poate fi modificată prin contract. Cu toate acestea, chiar dacă dobânzile de întârziere au făcut obiectul unui acord contractual, rata corespunzătoare trebuie să fie conformă cu principiile practicilor comerciale loiale. În caz contrar, dreptul care rezultă dintr-un astfel de acord nu poate fi protejat. Aceasta înseamnă că **instanța nu poate acorda dobânzi la o rată care ar încălca aceste principii, chiar dacă aceasta a fost convenită prin contract. O altă excepție se referă la creanțele care decurg din contractele încheiate cu consumatorii**, în cadrul cărora dobânzile de întârziere datorate de consumatorul aflat în poziția de debitor nu pot fi stabilite la o rată superioară ratei stabilite în dreptul civil.

În plus, în conformitate cu dispoziția relevantă, dacă rata dobânzilor de întârziere nu a făcut obiectul unui acord, debitorul trebuie să plătească dobânzile la rata stabilită în Regulamentul nr. 21/2013 Rec. al Guvernului Republicii Slovace. Legislația permite stabilirea unor dobânzi de întârziere fixe și variabile. Rata dobânzilor de întârziere fixe corespunde ratei dobânzii de bază a BCE valabilă în prima zi de întârziere, majorată cu 9 puncte procentuale. Această rată se aplică pe întreaga perioadă a întârzierii care afectează executarea obligației bănești. Orice modificare a ratei dobânzii de bază a BCE după prima zi de întârziere nu are niciun impact asupra ratei dobânzii de întârziere (motiv pentru care această rată este denumită rată fixă). Cu toate acestea, creditorul poate solicita debitorului plata unor dobânzi de întârziere variabile în locul celor fixe. Prin urmare, acesta poate să solicite dobânzi la o rată corespunzătoare ratei dobânzii de bază a BCE valabilă în prima zi a semestrului în cauză, majorată cu 8 puncte procentuale. În cazul în care creditorul aplică dobânzi de întârziere variabile, această modalitate de calcul (nu rata stabilită la data întârzierii, ci modalitatea de calcul al ratei) se aplică în consecință pe întreaga perioadă de întârziere. Prin urmare, aplicarea de dobânzi de întârziere variabile implică faptul că rata poate fi modificată în funcție de modificările aduse ratei dobânzii de bază a BCE valabilă în prima zi a semestrului în cauză, fie la 1 ianuarie, fie la 1 iulie. Ratele dobânzii stabilite de BCE pentru perioade determinate de timp pot fi consultate la următoarea adresă: **Banca Națională a Slovaciei**.

3 În cazul în care este necesar, există mai multe informații disponibile cu privire la modul cum se calculează dobânda legală?

Modalitatea de calculare a dobânzilor de întârziere este prevăzută în mod clar și fără ambiguitate de lege. Rata dobânzilor de întârziere în vigoare este publicată de Ministerul Justiției din Republica Slovacă (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) **pe site-ul** său. De asemenea, o versiune neoficială poate fi accesată pe site-ul web <http://www.najpravo.sk/>, care este deseori consultat de debitorii și creditorii slovaci sau de reprezentanții acestora. Site-ul respectiv permite calcularea cu ușurință a dobânzilor de întârziere cu ajutorul unui calculator conceput în acest scop.

4 Există acces online gratuit la temeiul juridic menționat anterior?

Pe lângă trimerile și link-urile menționate mai sus, legile (Codul civil, Codul comercial) și regulamentele (nr. 87/1995 Rec. și nr. 21/2013 Rec.) utile pot fi consultate, în versiunea în vigoare, pe următorul site web: <https://www.slov-lex.sk/domov>.

Ultima actualizare: 22/04/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.